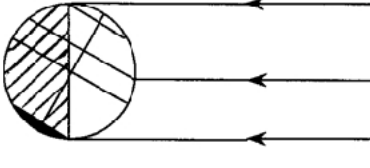

Schemat oceniania arkusza 2

Nr Zad.	Oczekiwana odpowiedź	Punkty	Kryteria zaliczania
21		0-3	Zaznaczy poprawnie dwa ze wskazanych elementów .....1 p. trzy elementy .....2 p. cztery elementy .....3 p.
22	Np.: Ponieważ: - oś Ziemi nachylona jest do płaszczyzny orbity pod kątem $66^{\circ}33'$	0-2	W wyjaśnieniu ogólnikowo poda logiczny argument.....1 p. określi precyzyjnie .....2 p.
23	1 – Nowy Jork 2 – Londyn 3 – Warszawa 4 – Tokio	2	Wpisze poprawnie cztery miasta .....2 p.
24	Np.: – szata roślinna (występowanie lasów), – skały przepuszczalne, – przepuszczalne gleby, – ukształtowanie terenu, – temperatura poniżej zera (opad w postaci śniegu, lodowiec), – warunki klimatyczne.	0-2	Wskaże dwa elementy .....1p. wskaże trzy .....2 p
25	Np.: – sadzenie lasów, – terasowanie (tarasowanie) stoków, – orka wzdłuż poziomic, – budowa zbiorników retencyjnych, – budowa tam i jazów, – pozostawianie nad rzekami strefy zalewowej, – roślinność wodna.	0-2	Zaproponuje dwa rodzaje działań ..... 1 p. trzy rodzaje działań ..... 2 p.
26	Pieniny – 3 – wapień lub andezyty Wyż. Krakowsko–Częstochowska – 6 – wapień Beskidy – 4 – flisz Podhale – 2 – flisz Tatry – 1 – granit lub łupki krystaliczne lub wapień Zapadlisko Przedkarpackie – 5, – sól kamienna, wapień	0-4	Przyporządkuje trzy jednostki.... 1 p. pięć jednostek .....2 p Przyporządkuje skały do trzech jednostek .....1 p. do pięciu jednostek .....2 p.

27	<p>np.: <u>Wapień</u> – skała powstała na dnie morza z obumarłych szczątków (szkieletów i muszli) organizmów morskich, lub chemicznego wytrącania się CaCO_3, <u>Flisz</u> – kompleks skał morskiego pochodzenia, składający się z ławic i warstw na przemian zlepieńców, piaskowców, łupków ilastych i margli. Powstała w morzu z osadzenia materiału z niszczonych masywów górskich. <u>Granit</u> – skała powstała z zastygnięcia magmy w głębi Ziemi, <u>Sól kamienna</u> – skała powstała najczęściej z odparowania wody morskiej, <u>Łupki krystaliczne</u> – skała o wyraźnej łupliwości przyległa do granitu, powstała z przeobrażenia innych skał, <u>Andezyty</u> – skała wulkaniczna powstała z zastygnięcia lawy.</p>	0-2	<p>Wyjaśni powstanie dwóch skał ogólnikowo np. „sól powstała z wody morskiej” lub szczegółowo jednej skały.....1 p. wyjaśni bardziej szczegółowo powstanie dwóch skał .....2 p.</p>
28	<p>Faza IV; np. wskaźnik urodzeń systematycznie maleje; wskaźnik zgonów stabilizuje się a w końcowej fazie nawet nieznacznie wzrasta; maleje wskaźnik przyrostu naturalnego; może dojść do tzw. „nożyc demograficznych”; liczba urodzeń jest mniejsza od liczby zgonów i przyrost naturalny przyjmuje wartość ujemną</p>	0-3	<p>Wskaże fazę IV .....1 p. określi tylko tendencje lub uwzględni tylko jeden z parametrów (urodzenia, zgony, przyrost naturalny) .....1 p. określi tendencje i tempo wszystkich trzech parametrów .....2 p. (jeśli wskaże inną fazę niż IV – za wskazanie 0 p a charakterystykę wskazanej fazy oceniać wg podanych wyżej kryteriów)</p>
29	<p>Kraje: Arabia Saudyjska, Kenia, Meksyk; przyczyny: b), c)</p>	0-2	<p>Wskaże wyłącznie poprawne trzy kraje .....1 p. dwie przyczyny .....1 p.</p>
30	<p>Np.: – szybki wzrost liczby ludności i gęstości zaludnienie; – stagnacja lub spadek stopy życiowej; – ograniczenie potrzeb do biologicznej egzystencji; często nawet głód i niedożywienie; – z uwagi na brak środków spadek popytu na produkty przemysłowe i usługi; – przeludnienie wsi; – niekontrolowana migracja do miast; – wzrost bezrobocia; – niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb w zakresie: a) oświaty, b) ochrony zdrowia</p>	0-2	<p>Poda dwa przykłady .....1 p. trzy przykłady .....2 p.</p>

31	a) – P, b) – P, c) – F, d) – F, e) – F, f) – P, g) – F, h) – P.	0-2	Zaznaczy poprawnie cztery zdania .....1 p. siedem zdań .....2 p.
32	Np.: Cechy intensywnej gospodarki rolnej: – bazuje na dużych nakładach (pracy i kapitału) – w krajach biednych dominują nakłady pracy nad kapitałem, – w krajach bogatych dominują nakłady kapitału nad pracą, – uzyskuje wysokie efekty (wysokie plony). Cechy ekstensywnej gospodarki rolnej: – bazuje na małych nakładach (pracy i kapitału) na jednostkę powierzchni upraw lub jednostkę hodowlaną, – uzyskuje niskie efekty (niskie plony), – może mieć charakter prymitywny (Afryka centralna) lub nowoczesny (Kanada). Przykłady państw: – <u>rolnictwo intensywne</u> : Francja, Niemcy, Wielka Brytania, Dania; – <u>rolnictwo ekstensywne</u> : Rosja, Turcja, Australia, Iran;	0-4	Dla danego typu gospodarki poda: trzy cechy .....1 p. trzy kraje .....1 p. (2 x 2 razem 4 p) lub poda po dwie cechy dla obydwu typów łącznie .....1 p. punkty za wskazanie państw – wyłącznie w przypadku podania trzech właściwych)
33	legenda w kolejności od góry: węgiel kamienny i brunatny; ropa naftowa; gaz ziemny; paliwa jądrowe cechy: węgiel kamienny i brunatny; – a energia jądrowa; – d gaz ziemny; – c, ropa naftowa; – b	0-2	Poprawnie uzupełni legendę ...1 p. przyporządkuje wszystkie cechy .....1 p. lub za dwa przyporządkowania w legendzie i dwa w tabeli – łącznie...1p.
34	Np.: – Norwegia – elektrownie wodne; sprzyjające warunki naturalne, duża ilość rzek o dużym spadku – Francja – brak dostatecznej ilości innych surowców energetycznych, – elektrownie jądrowe; wysoki poziom rozwoju gospodarczego, wysoki poziom technologiczny, kraj bogaty mogący sobie pozwolić na kosztowne inwestycje – Niemcy – elektrownie ciepłne, duże zasoby węgla brunatnego i kamiennego,	0-2	Poda uzasadnienia dla dwóch krajów .....1 p. dla trzech krajów .....2 p.
35	Np.: – geotermalne – ciepło wnętrza Ziemi, energia wód podziemnych; – słoneczne – energia słoneczna – wiatrowa – energia wiatru	0-2	Prawidłowo wypełnione dwa wiersze w tabeli .....1 p. trzy wiersze .....2 p.

36	Jaworzno 6-K Bełchatów 2-B Żarnowiec 4-H Dolna Odra 3-K Kozienice 1-K Konin 5-B	0-2	Prawidłowo wypełni trzy wiersze .....1 p. pięć wierszy .....2 p.
37	Np.: – zmniejszenie udziału węgla kamiennego i brunatnego, elektrownie opalane tymi surowcami dostarczają do atmosfery najwięcej zanieczyszczeń, są główną przyczyną powstawania kwaśnych opadów, koszty wydobycia węgla rosną, – wykorzystywać w szerszym zakresie niekonwencjonalne źródła energii np. geotermalne wody na Podhalu docelowo będzie to tańsze i poprawi czystość powietrza w Zakopanem – w większym stopniu wykorzystywać gaz ziemny i ropę naftową jako surowce powodujące znacznie mniej zanieczyszczeń niż węgiel	0-3	Za każdą propozycję z krótkim logicznym uzasadnieniem .....po 1 p.
38	Np. GOP: – baza surowcowa – baza energetyczna – korzyści aglomeracyjne – rynek zbytu WOP: – korzyści aglomeracji – kadra naukowo-techniczna – centrum administracyjne	0-2	Poda po dwa czynniki dla obydwu okręgów .....2 p. poda po jednym czynnikiem dla każdego okręgu .....1 p.
39	GOP. Uzasadnienie np.: – koszty produkcji tradycyjnego przemysłu ciężkiego są bardzo wysokie, – przestarzałe technologie produkcji przemysłowej, – niska efektywność produkcji stanowi duże zagrożenie dla środowiska naturalnego, – mała konkurencyjność wytwarzanych tam towarów, – struktura przestarzała, zbyt duży udział górnictwa i przemysłu ciężkiego, – spadek zapotrzebowania na wydobywane tam surowce oraz produkty przemysłu ciężkiego.	0-3	Wskaże GOP .....1 p. uzasadni podając dwa argumenty .....1 p. trzy argumenty .....2 p.

40	<p>1 – k – B 2 – c – H 3 – h – A 4 – e – C</p>	0-3	<p>Przyporządkuje miejsce i zważnione strony do: jednego opisu .....1 p. dwóch opisów .....2 p. trzech opisów .....3 p.</p>
41	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Etap I – wytwarzanie pyłów i gazów w procesie produkcji przemysłowej, transporcie, gospodarstwach domowych – Etap II – przemiany chemiczne – łączenie gazów z wodą zawartą w powietrzu – Etap III– depozycja mokra (kwaśne opady) 	0-2	<p>Zbuduje pełny model wpisując ogólnikowe określenia .....1 p. użyje pełnych określeń .....2 p.</p>
42	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ograniczenie niskiej emisji poprzez stopniowe zastępowanie w gospodarstwach domowych węgla innymi surowcami, gazem, olejem opałowym, – w transporcie stosowanie paliwa bezołowiowego, samochody o wysokiej sprawności spalania, katalizatory – w urządzeniach przemysłowych stosowanie filtrów o wysokiej sprawności, technologie przyjazne środowisku 	0-2	<p>Zaproponuje działania dla dwóch źródeł .....1 p. trzech źródeł .....2 p.</p>
43	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – łatwiejszy dostęp do zagranicznych rynków zbytu, – obniżenie kosztów produkcji poprzez eliminowanie produkcji materiało- i energochłonnej, – poprawa stanu środowiska, – rezygnacja z przestarzałych technologii, 	0-2	<p>Logicznie uzasadni podając przynajmniej jeden argument sformułowany ogólnikowo .....1 p. poda ogólnikowo dwa argumenty lub jeden sformułowany pełniej .....2 p.</p>
44	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie napływu żywności z krajów UE – wysokie koszty produkcji spowodują zmniejszenie jej opłacalności i rezygnację z uprawy ziemi – brak środków (pieniędzy) spowoduje, że rolnicy nie będą mogli unowocześnić produkcji, aby sprostać zaostrożonym normom jakości 	0-2	<p>Logicznie uzasadni podając przynajmniej jeden argument sformułowany ogólnikowo .....1 p. poda ogólnikowo dwa argumenty lub jeden sformułowany pełniej .....2 p.</p>

45	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zwiększyć powierzchnię gospodarstw rolnych; trudności: przy dużym bezrobociu ludność wiejska niechętnie będzie pozbywać się niewielkich pól uprawnych gdyż jest to często jedyne źródło utrzymania rodziny – znacznie zmniejszyć zatrudnienie w rolnictwie; trudności: przy bardzo dużym wskaźniku bezrobocia i bardzo wolno przybywających nowych miejscach pracy zwłaszcza w ośrodkach wiejskich znalezienie innego źródła utrzymania przez wiele lat będzie jeszcze bardzo trudne – zwiększyć wydajność (plony, udój mleka) można tego dokonać podnosząc intensywność gospodarki lecz wymaga to znacznego zwiększenia nakładów (nawozy, środki ochrony roślin, maszyny) przy tak dużym zubożeniu rolników w chwili obecnej jest to prawie niemożliwe 	0-3	<p>Za każdą propozycję z podaną przynajmniej jedną trudnością ...1 p. lub za podanie trzech propozycji bez wskazania trudności .....1 p.</p>
----	---	-----	---